

A Bibó István Közéleti Társaság 2024-ben Karsai Dánielnek ítélte oda a Bibó István Demokrácia Díjat. Az elismerést Karsai Dániel örömmel fogadta, de az átadását már nem érthette meg. A posztumusz díjat a Társaság 2025. március 7-i rendkívüli közgyűlésén Balázs Péter elnök és Ónody-Molnár Dóra alelnök adta át Karsai Dániel kollégájának és barátjának, dr. Frank Evelynnek.

Törley Katalin laudációja

Dr. Karsai Dániel posztumusz Bibó István Demokrácia Díjának átadására

“Rábukkansz majd a bölcsesség oly hirdetőire is, akik szerint nem szabad erőszakot alkalmazni önnön életünk ellen, és istentelenségnek tartják, ha valaki a maga gyilkosává válik; meg kell várni a természet szabta halált. Aki így beszél, nem látja, hogy elrekeszti maga elől a szabadság útját. Semmi jobbat nem alkotott az örök törvény annál, minthogy egyetlen bejáratot adott az élethez, de számtalan kijáratot. Várjam meg hát akár a betegség, akár az ember kegyetlenségét, noha a kínokon keresztül kijuthatok, és lerázhatom béklyóimat? Az egyetlen, amiért nem panaszkodhatunk az életre: senki sem tart vissza. Jól vannak rendezve az emberi dolgok: senki sem boldogtalan, csak saját hibájából. Ha tetszik: élj. Nem tetszik: szabadságodban áll oda visszatérni, ahonnan jöttél.” (Lucius Annaeus Seneca)

Díjátadásra gyűltünk most össze, s a díj minden kétséget kizáróan a legmegfelelőbb személyé lesz. Ez a legmegfelelőbb személy azonban nem lehet már itt velünk. Büszkeséggel és meghatottsággal tölt el, hogy róla, neki beszélhetek, s azt remélem, hogy a díj mindenképpen célba talál. Ugyanakkor szövegem szükségszerűen a nekrológ és a laudáció között billeg. Nem tekinthetek el a tényektől, bármily fájdalmasak legyenek is. Most 2025. március 7-e van, kitörő tavasz, az élet ünnepe. S én egy halott emberről, egy halott emberhez fogok beszélni, azzal a legmélyebb meggyőződéssel, hogy mindaz, amit ő életében és betegségében megalkotott, itt van velünk, meghatározza jelenünket, párbeszédeinket, vitáinkat, legfontosabb ügyeinket. Egy halott ember fog most díjat kapni, de ez a díj mindazoké is, akik őrzik őt és ügyét a munkájukban, a mindennapjaikban, a beszélgetéseikben, a szívükben, emlékezetükben. Mindazoké, akik küzdenek az élet méltóságáért, a halál méltóságáért, magukért, hozzátartozóikért, elveikért. A kérdések, a kétely szépségéért és szabadságáért.

2024. szeptember 28-án, 47 éves korában meghalt Dr. Karsai Dániel ügyvéd, alkotmányjogász, emberjogi aktivista, aki három évig küzdött az ALS nevű gyógyíthatatlan betegséggel. Ezek a pőre tények. Amit azonban Karsai Dániel ebben az időszakban véghezvitt, az az egész magyar társadalom számára korszakos, példamutató tett: kirakta közös asztalunkra és vitára bocsájtotta azt a kérdést, az életvégi döntések kérdését, amiről szeméremből, szorongásból oly nehezen tudunk beszélni, pedig mindannyiunkat érint. Hála neki, az eutanázia kérdéskörét már nem lehet visszatuszkolni a tabusításba, ahol korábban volt. Úgy gondolta, Isten – gondoljon erről bárki bármit – okkal adott nekünk szabad akaratot. Hogy mindenki sírva érkezik erre a világra, de lehetőségünkben áll méltósággal távozni. S hogy ez nem szégyen, nem gyávaság, nem istenkáromlás. A probléma evilági és világi. Mihez van jogunk, és mihez nincs? Mi az élet? Mi az emberi méltóság? Mi az ebből fakadó önrendelkezési jog?

Ezeket az egyszerű, univerzális kérdéseket tette fel magának és mindannyiunknak Karsai Dániel. Szelíden, megértően, elfogadóan és kérlelhetetlenül. Elképesztő bátorsággal állította e kérdések szolgálatába a saját testét, szellemét, állapotát, életét. Felmérhetetlen, mekkora erőre volt ehhez szüksége. Ez az erő a saját személyiségéből fakadt, a tanulási képességéből, illetve mindazokból, akik körülvették: a családjából, barátaiból, segítőiből.

Közügyvé tette az élet méltóságát, s erre nagyon sokféle választ kapott. Elutasítást a magyar parlamentben, meghallgatást és elutasítást az emberi jogok bírósága előtt Strasbourgban, és elképesztő figyelmet és szeretetet a nyitott fülű és nyitott szívű emberek körében, a színházban, amit meghódított a saját történetű darabjával, gondolkodó polgártársai körében, akik viszik tovább az ügyét.

Kockázat- és áldozatvállalásához, bátorságához, a gondolat, a szabad eszme és a viselkedés általa megvalósított egységéhez talán csak a kiürült Parlamentben 1956-ban a megszálló szovjet csapatokat egyedül váró Bibó Istváné mérhető az elmúlt száz évből. Van egy szép magyar népdal azokról, akik nem jók, akik fellegető nyitogatók. Vagyunk ebben az országban páran, akik több-kevesebb elszántsággal, több-kevesebb kitartással nyitogatók a fellegetőket. Ami viszont bizonyos: Karsai Dániel kinyitott egy fellegetőt, s az ajtóban állva képviselte, és most, halálában, halála után is ott védi mindannyiunk ügyét, az életünk és a halálunk méltóságának ügyét.

Köszönjük, Ügyvéd Úr! Köszönjük, Karsai Dániel!

Egy zsemle, egy négyzetméter, egy százalék, egy mondat

A díjat átvevő dr. Frank Evelyn válasza

Tisztelt Bibó István Közéleti Társaság! Kedves Támogatók!

Első hallásra furcsának és talán értelmetlennek tűnhetett az előbbi felsorolás, hiszen olyan hétköznapi dolgokat említettem, amiknek a léte a legtöbbszörnek fel sem tűnik, és a hiányuk sem biztos, hogy gondot okozna. Ugyanakkor sokak számára ezek az aprók tűnő dolgok jelentik a határvonalat a demokrácia és az önkényuralom között.

Önök lehet, hogy észre sem vennék, ha az életterük egy négyzetméterrel kisebb lenne, de az a fogvatartott megérezné, aki sokadmagával él egy apró zárkában. Ahogyan azt is, ha az alig ezeröttszáz kalóriás fejadagjából egyik napról a másikra hiányozna egy zsemle.

Az államháztartáson nem üt rést az, hogy az állampolgárok szabadon dönthetnek a személyi jövedelemadójuk 1%-ának sorsáról, de az a felajánlás a létét biztosítja olyan kisházaknak, amik azokon az elesetteken segítenek, akikről az állam nem akar tudomást venni.

Gondolhatnánk, hogy néhány szóért nem érhet minket baj, pedig a jelen valóságunk az, hogy egy, a szabadság melletti kiállásra buzdító mondatért parlamenti képviselőktől vonják el a szót és civil szervezeteket sodornak az ellehetetlenülés szélére.

Dani ügyvédként és alkotmányjogászként minden egyes nap azokért az emberekért küzdött, akiket a mindenkori hatalom elnyomott. Képviselte a tanárokat, akiket az állam el akart hallgattatni, az egyetemi hallgatókat, akik saját testükkel védték az egyetemi autonómia utolsó bástyáit; az adósokat, akiket szegyenlistára helyezett az állam. Kiállt a tényleges életfogytiglani szabadságvesztésre ítélt alapvető emberi jogai mellett. És az utolsó harcával nem csak saját magát, hanem mindannyiunkat képviselte az Emberi Jogok Európai Bírósága előtt. Mert akármennyire is fájó beismernünk, egyszer mindenkinek eljön az utolsó perce. Csak az nem mindegy, hogy amikor eljön ez a pillanat, marad-e még méltóságunk, tudjuk-e még embernek érezni magunkat.

Dani a tárgyalóteremben, talárban állva, majd kerekesszékekben ülve, végül ágyban fekvé, egészen az utolsó lélegzetéig a magyar demokráciáért küzdött. Ő már nincsen közöttünk, de amit ránk hagyott, az az örökkévalóságig velünk marad.

Dani családja nevében is köszönöm mindannyiuknak az elismerést.